

Arbeidsloysis- trygd

BLAÐIÐ, sum dag og dagliga fær fyrspurningar frá neyðstøddum arbeidsloysisum, sum himprast við at venda sær til almannastovuna fyri at fáa stuðul, kunnu frá okkum ikki fáa annað at vita, enn at hetta er einasti møguleiki, burtursæð frá tí sindrinum, okkurt felag kann lata limunum.

HETTA er hvørki til at liva ella doyggja av og neyvan ómakin vert at taka við.

SEMJA er helst millum allar partar um at bæði løntakarar og arbeidskøparar eiga at vera felags um nýggja arbeidsloysisstrygging. Minni er semjan, tá talan er um tað almenna skal vera uppi.

HETTA er kanska eitt sindur torskilt, tí sum er er landið við í eini skipan, sum letur ávíst minni gjald til tey feløg, ið hava reglugerð fyri kreppuhjálparveitingum til limir sínar.

SO at fingið landið, sum longu er við, upp í sum triðja part, skuldi ikki verið annað enn sjálvsagt.

TEIMUM, ið ræðast einhvørja skipan, ið lofta kann, tá lívsgrundarlag teirra arbeidandi knappliga verður skrykt burtur, kunnu vit ikki annað enn eisini taka synd í.

HESI kunnu nevniliga neyvan hava upplivað tað vælsignils, sum mong av arbeidandi fólkinum hava kent við aftaná ringar tíðir til arbeidis aftur at sleppa at lívbjarga sær og sín um undir trygging og mennandi arbeidsstøðum.

HENDA andstøða stendst stutt sagt av vánaligari upplýsing og av afturhaldsins turkatrúgv uppá, at alt verður misbrúkt og tá serliga av arbeidandi fólkinum.

HELST kundi tað tikið dagar og ár at rekja upp alt annað misbrúk, hitt almenna hevur ligið undir — og ikki júst av teimum, her talan er um, men lat tað fara.

ARBEIDANDI fólkið hevur nevniliga lært seg at liva við so mongum, eisini órættum, at tað altíð veit, hvør ið má gjalda gildið.

OG hesi eru nú fús til í røttum samhaldsanda at gjalda til eina skilagóða skipan. Eina skipan, sum verður skipað av tí almenna saman við pørtunum á arbeidsmarknaðinum.

LØNARSAMRÁÐINGARNAR standa fyri durum og óttin og árinini av vána standinum eru sum ongantið fyrr í nýggjari tíð. Eisini vita arbeidarafeløgini, at neyvan fæst tað nógva afturat við samráðingum, sum nú er vorðið.

MEN tað kundi hent, at øktur tryggleiki, sum t.d. við eini skilagóðari arbeidsloysisstrygging, í hesum tíðum hevði talt væl við í meting teirra av vunnum rættindum.

BEST var, at arbeidi til allar hendur altíð var so væl tryggjað, at brúk ikki var fyri slíkari skipan, men fyri tað átti hon ikki at verið minni sjálvsagdur

partur av væl fyriskipaðum arbeidsmarknaðarviðurskiptum í einum annars framkomnum og upplýstum landi.

MANGT hevur verið nýtt sum páskot fyri uppsparing, avmarking av peningaumfarnum. Vit vilja halda, at allar slíkar skipanir í góðum tíðum eru við til at temja peningauppfarir. At tær so ikki í sama mun hava hesa ávirkan í vánaligum tíðum, vita vit, men í øllum førum vilja tær altíð hava javnandi ávirkan á nýtslutøka peningin.

EINS og allar hinar fyrimunirnar við eini trygdarskipan fyri vinnuleys, mátti verið vert at tikið við temjandi ávirkanini á peningaumfarið — og sjálvsagt tað, at vit við slíkari skipan endaliga sætaðu okkum moralskt og politiskt millum hini framkomnu londini, sum fyri langari tíð síðani hava víðurkent arbeidandi fólkið sum fremstu fortreyt fyri nakrari virðisøking yvirhøvur.

sosigaley

Óttast fríu kreflum

Dagblaðið er vakna við kaldan dreyminum nú friu marknaðarkrefturnar eru við at fara at virka:

Tað ljóðaði sum eitt ævintýr, tá Ólavur Hvíti frá Borgini um telefonina fekk boðið slakar 8 krónur kilo fyri upsan í vikuni. Endiliga sluppu fríu marknaðarkrefturnar leysar í áseting av ráðfiskaprísnum. Endiliga hevur stupulspilt fiskiflotin kjans at sleppa úr undirskotsklemmuni. Nú sleppa vit undan 100-tals mió. kr. í skatti til prísiskoyti. Soleiðis kunnu vit hugleiða.

Men aðrenn vit øll sorgloyst leypa av søkkandi studningsskútu niður á fríu marknaðarflokkan, nýðast vit at hugsa okkum um. Tí víst er tað altíð ein vinningur at sleppa sosialismu og taka við kapitalismu. Eitt er at

bjóða skipi ræssandi høgum ráðfiskaprís. Annað mál er at forsvara boðna ráðfiskaprísinn við tilsvarendi høgum söluprís í evsta enda.

...Bert spell, um vit leypa beint frá stívu og skipadrepani studulsskipanini frá 1975 beint yvir í eina virkisdrepani yvirbjóðing.

Orðini í oddagrein Dagblaðsins eru talandi dømi um hvussu ræddur Fólkaflokkurin í veruleikanum er tá tær fríu marknaðarkrefturnar, sum flokkurin sjálvur sigur seg standa fyri, fara at ráða. Tí, er tað nakar flokkur, sum hevur tvíhildið um høgan studning úr landskasanum, so er tað Fólkaflokkurin. Troling úr landskassanum er enn sum áður høvudsstavnahald Fólkafloksins.

Dømdur framman- undan

Oyggtjatiðindi sýnir fundinum, sum Suðurstreymoyar Javnaðarfelag skipaði fyri mánaðavöldið stóran áhuga. Serliga teimum báðum, sum felagið hevði biðið um at leggja upp til orðaskifti, - Tummasi Arabo, landsstýrismaður og Bjarti Mohr, fiskasølustjóri. Teir fáa báðir skoluna oman yvir seg. Um nýggja fiskasølustjóran sigur Oyggtjatiðindi m.a.:

Bjarti Mohr hevur heldur ikki mótmælt, tá hann hevur sæð, at Palleba hevur verið tann stóri taparin hvørja ferð. Men Javnaðarflokkurin smæðist ikki við at bjóða einum slíkum manni við til fundar, so hesin kann greiða Palleba frá, hvussu vit skulu fáa samfelagið í gongd aftur. Tí tey í Javnaðarflokkinum mugu vita, at Bjarti Mohr, eins og allir aðrir miljóningar, hvørki hugsar um samfelagið ella Palleba, men um hvussu hann og hansara kunnu vinna fleiri

miljónir.

Hvussu mangar ella fáar miljónir Bjarti Mohr hevur standandi á bókini er ikki tann mest áhugaverdi spurningurin eftir okkara tykki. Tað, sum hevur áhuga er, at Bjarti er nýggjur fiskasølustjóri, og at hann um slíkur hevur stóra ávirkan á, hvussu útflutningur Føroya av fiskavørur verður skipaður framyvir. Somuleiðis hvat boð og hvørji ráð hann hevur um framtidarvæðingarnar fyri fiskatilvirking og harvið arbeidi her á landi.

Bjarti Mohr er nýggjur í sínum starvi sum fiskasølustjóri. Hann eigur tí eisini at fáa ein møguleika at royna seg, heldur enn at vera dømdur frammanundan.

Ein glotti

Tað er neyvan føroyingur, sum roknar við, at nakar politikari ella vinnulívsmaður gongur við nakrari universal-recept uppi á sær sum vendir samfelagsgongdini eftir einum degi. Men eitt ávíst bjartskygni kveiktist kortini á fundinum hjá Suðurstreymoyar Javnaðarfelag mánaðavöldið har Tummas Arabo, landsstýrismaður í ídnaðarmálum og Bjarti Mohr, fiskasølustjóri søgdu sína hugsan um framtidarvæðingarnar innan fiskatilvirking og útflutningsmøguleikar.

Fiskasølustjórin ívaðist ikki í, at góðsking var leiðin, og hann hevði eisini vónir um størri útflutning. Ikki bert til vanliga EF-marknaðin, men eisini

USA og fjareystur.

Tummas Arabo vísti á mangar leiðir. Eitt nú innan skipabygging, ferðamannavinnu og farmaskipavinnu umframt nýhugsan innan fiskivinnuøkið. Hann segði, at uppgáva landsstýrisins er at skapa fortreytir og stuðla nýskapan, og tað fór landsstýrið eisini at gera.

Ein glotti í annars myrkari tíð.